

UZASADNIENIE PROJEKTU PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO AKWENÓW PORTU MORSKIEGO W HELU

projekt z dnia 20.05.2021 r. (wersja v.1)

1. Potrzeba i cel wydania aktu

Projekt planu zagospodarowania przestrzennego akwenów portu morskiego w Helu jest sporządzany na podstawie Art. 37a ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 2135 ze zmianami). Zobowiązanie Rzeczypospolitej Polskiej do opracowania planów zagospodarowania obszarów morskich w oparciu o przepisy krajowe wynika z Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej 2014/89/UE z dnia 23 lipca 2014 r. *ustanawiającej ramy dla planowania przestrzennego obszarów morskich*.

Celem sporządzenia przez Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni projektu planu zagospodarowania przestrzennego akwenów portu morskiego w Helu i przyjęcia go, w drodze rozporządzenia przez Radę Ministrów, jest stworzenie narzędzia do koordynacji działań odpowiednich podmiotów i sposobów wykorzystania morza. Jest to element wsparcia zrównoważonego rozwoju w sektorze morskim z uwzględnieniem aspektów gospodarczych, społecznych i środowiskowych, w tym poprawy stanu środowiska i odporności na zmiany klimatu.

Projekt planu zagospodarowania przestrzennego akwenów portu morskiego w Helu sporządza Dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni. Projekt planu obejmuje obszar w granicach portu morskiego w Helu, wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 września 2014 r. w sprawie granicy portu morskiego w Helu (Dz.U. z 2014 r., poz. 1361), a także akwen Morskiego Portu Wojennego Hel-Zachód, którego granice zostały określone w rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 7 lutego 2020 r. w sprawie granic Morskiego Portu Wojennego Hel-Zachód (Dz.U. z 2020 r. poz. 302) oraz akwen przeznaczony pod perspektywiczny rozwój portu. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi ok. 319,80 ha.

Zgodnie z wymogami zawartymi w § 5 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej, Żeglugi Śródlądowej oraz Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie wymaganego zakresu planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1025), obszarowi objętemu planem zagospodarowania przestrzennego akwenów portu morskiego w Helu nadano unikalny kod literowy planu: HEL.

Plan zagospodarowania przestrzennego akwenów portu morskiego w Helu (zwany dalej projektem planu HEL) składa się z części tekstowej i części graficznej. Integralne części rozporządzenia stanowią:

- 1) załącznik nr 1 do rozporządzenia stanowi część tekstową planu;
- 2) załącznik nr 2 do rozporządzenia zawiera Rysunek planu, przedstawiający część graficzną planu w skali 1: 2000.

3) załącznik nr 3 do rozporządzenia zawiera Uzasadnienie do szczegółowych rozstrzygnięć dotyczących poszczególnych akwenów- tekst;

4) załącznik nr 4 do rozporządzenia zawiera Uzasadnienie do szczegółowych rozstrzygnięć dotyczących poszczególnych akwenów- rysunek pt.: „Charakterystyka uwarunkowań”.

Część tekstowa planu, zawarta w załączniku nr 1 do rozporządzenia, składa się z następujących rozdziałów:

- 1) Rozdział 1. Ustalenia ogólne dla całego obszaru objętego planem;
- 2) Rozdział 2. Rozstrzygnięcia szczegółowe dla wyróżnionych w planie akwenów.

W projekcie planu HEL zostało wyznaczonych 11 akwenów o funkcji podstawowej i 2 podakweny dla funkcji dopuszczalnych (oznaczonych na rysunku planu stanowiącym załącznik nr 2 do Rozporządzenia). Akweny wyznaczone zostały na podstawie:

- szczegółowo przeanalizowanych dostępnych danych i informacji stanowiących istotne uwarunkowania,
- wniosków złożonych do planu od instytucji i organów właściwych do uzgadniania i opiniowania projektu planu- zawiadomionych o przystąpieniu do sporządzania projektu planu,
- wniosków do planu złożonych w odpowiedzi na podane do publicznej wiadomości informacje o przystąpieniu do sporządzania projektu planu.

W projekcie planu HEL zostały określone funkcje:

- 1) funkcja A – akwakultura, oznacza zapewnienie warunków i przestrzeni dla formy gospodarki polegającej na chowie i hodowli organizmów wodnych w gospodarstwie, stanowiącym przedsiębiorstwo produkcyjne akwakultury;
- 2) funkcja B – obronność i bezpieczeństwo państwa, oznacza zapewnienie warunków i przestrzeni niezbędnej do poprawnego funkcjonowania obronności państwa, w tym morskich portów wojennych, poligonów, torów wodnych i kotwicowisk Marynarki Wojennej Rzeczypospolitej Polskiej, terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- 3) funkcja C - ochrona brzegu, oznacza:
 - a) utrzymywanie i realizację systemu ochrony brzegu w stanie zapewniającym wymagane prawem bezpieczeństwo i stan środowiska,
 - b) ochronę nagromadzeń i odkładów piasków do sztucznego zasilania brzegu morskiego przed zanieczyszczeniem oraz przed wykorzystaniem do innych celów niż ochrona brzegu morskiego, jak również zapewnienie dostępności tych nagromadzeń i odkładów,
 - c) prowadzenie monitoringu i badań dotyczących ustalenia aktualnego stanu brzegu.
- 4) funkcja D – dziedzictwo kulturowe oznacza zapewnienie ochrony zabytków w rozumieniu ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami poprzez:
 - a) ustalenie przeznaczenia i zasad zagospodarowania obszaru uwzględniających opiekę nad zabytkami,
 - b) określenie rozwiązań niezbędnych do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków,
 - c) zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji, zgodnie z przepisami wynikającymi z przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- 5) funkcja E – pozyskiwanie energii odnawialnej oznacza zapewnienie warunków i przestrzeni dla wytwarzania, przetwarzania i gromadzenia energii ze źródeł odnawialnych;
- 6) funkcja I – infrastruktura techniczna oznacza zapewnienie warunków i przestrzeni dla realizacji i eksploatacji:

- a) obiektów i urządzeń infrastruktury przesyłu węglowodorów oraz biometanu, a także wodoru i innych gazów przemysłowych,
 - b) obiektów i urządzeń infrastruktury przesyłu energii elektrycznej,
 - c) obiektów i urządzeń infrastruktury łączności,
 - d) obiektów i urządzeń komunalnej infrastruktury technicznej, to jest sieci i urządzeń infrastruktury technicznej obsługującej tereny zurbanizowane w zakresie: zaopatrzenia w wodę, energię elektryczną, gaz, łączność, odprowadzenia wód opadowych i roztopowych oraz ścieków bytowych, przemysłowych i innych,
 - e) kolektorów wylotowych systemów kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
 - f) rurociągów stanowiących kolektory zrzutowe (np. woda z systemu chłodzenia, solanka, wody z odwadniania terenów) oraz poborowe (np. woda do systemu chłodzenia lub na potrzeby energetyki odnawialnej na lądzie);
- 7) funkcja Ip - funkcjonowanie portu lub przystani oznacza:
- a) zapewnienie warunków i przestrzeni dla przeładunku towarów oraz dla wymiany osób, w tym przyjęcia pasażerów,
 - b) zapewnienie warunków i przestrzeni dla cumowania i manewrowania jednostek pływających oraz ich obsługi związanej z eksploatacją, między innymi: obsługi technicznej, uzupełniania zapasów, usunięcia nieczystości, zaopatrzenia w paliwo,
 - c) zapewnienie przestrzeni dla istniejącej i planowanej infrastruktury zapewniającej dostęp do portu lub przystani i infrastruktury portowej;
- 8) funkcja K – poszukiwanie, rozpoznawanie złóż kopalin oraz wydobywanie kopalin ze złóż oznacza poszukiwanie, rozpoznawanie złóż kopalin oraz wydobywanie kopalin ze złóż w rozumieniu ustawy Prawo geologiczne i górnicze, w tym:
- a) zapewnienie warunków i przestrzeni dla wydobywania kopalin ze złóż,
 - b) zapewnienie warunków dla poszukiwania i rozpoznawania złóż;
- 9) funkcja N – badania naukowe, oznacza działalność naukową w rozumieniu ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
- 10) funkcja O- ochrona środowiska i przyrody, oznacza zapewnienie warunków i przestrzeni niezbędnej dla:
- a) realizacji celów ochrony środowiska w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska, polegających w szczególności na zachowaniu lub przywracaniu równowagi przyrodniczej,
 - b) realizacji celów ochrony przyrody w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody, polegających w szczególności na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody;
- 11) funkcja R – rybołówstwo oznacza działalność obejmującą pozyskiwanie ryb i innych organizmów wodnych do celów konsumpcyjnych i przetwórczych;
- 12) funkcja S - turystyka, sport i rekreacja, oznacza zapewnienie warunków i przestrzeni dla:
- a) sytuowania kąpielisk,
 - b) sytuowania pomostów i obiektów służących rekreacji plażowej, takich jak: zjeżdżalnie wodne, wyciągi do nart i innych rodzajów desek wodnych,
 - c) uprawiania turystyki, sportu i rekreacji;
- 13) funkcja Sm – marina, oznacza zapewnienie przestrzeni i warunków dla lokalizacji obiektów na potrzeby postoju i obsługi jednostek turystycznych, sportowych i rekreacyjnych;
- 14) funkcja T - transport oznacza:

- a) zapewnienie przestrzeni dla przepływu, manewrowania jednostek pływających, między innymi dla wyznaczania trasy żeglugowej, toru wodnego,
- b) zapewnienie przestrzeni dla postoju jednostek, w tym kotwiczowiska.

Obszar objęty planem HEL dzieli się na 11 akwenów o funkcji podstawowej, które są oznaczone na rysunku planu stanowiącym załącznik nr 2 do Rozporządzenia:

- 1) obronność i bezpieczeństwo państwa, o oznaczeniu literowym B;
- 2) ochrona brzegu, o oznaczeniu literowym C;
- 3) funkcjonowanie portu, o oznaczeniu literowym Ip;
- 4) ochrona środowiska i przyrody, o oznaczeniu literowym O;
- 5) turystyka, sport i rekreacja, o oznaczeniu literowym S;
- 6) transport, o oznaczeniu literowym T.

Poza funkcjami podstawowymi, w planie zostały ustalone funkcje dopuszczalne:

- 1) obronność i bezpieczeństwo państwa, o oznaczeniu literowym B,
- 2) ochrona brzegu, o oznaczeniu literowym C,
- 3) dziedzictwo kulturowe, o oznaczeniu literowym D,
- 4) infrastruktura techniczna, o oznaczeniu literowym I,
- 5) ochrona środowiska i przyrody, o oznaczeniu literowym O,
- 6) rybołówstwo, o oznaczeniu literowym R,
- 7) turystyka, sport i rekreacja, o oznaczeniu literowym S,
- 8) marina, o oznaczeniu literowym Sm,
- 9) transport, o oznaczeniu literowym T.

W planie zostały wyznaczone podakweny dla następujących funkcji dopuszczalnych, oznaczonych na rysunku planu stanowiącym załącznik nr 2 do Rozporządzenia:

- 1) ochrona brzegu, o oznaczeniu literowym C.

Ponadto w planie ustalone zostały zasady i warunki dla lokalizacji funkcji, które są zamieszczone w Załączniku nr 1 do Rozporządzenia- Ustalenia ogólne:

- 1) A – akwakultura;
- 2) E – pozyskiwanie energii odnawialnej;
- 3) K – poszukiwanie, rozpoznawanie złóż kopalin oraz wydobywanie kopalin ze złóż;
- 4) N – badania naukowe.

2. Rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana

Planowanie przestrzenne, dotyczące wykorzystania polskich obszarów morskich, jest stosunkowo nową dziedziną. Do tej pory opracowano pierwszy tego typu plan: Plan zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej w skali 1: 200 000, dla którego ustalony został skrót literowy POM. Opracowanie tego dokumentu wynika z zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej przez Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej 2014/89/UE z dnia 23 lipca 2014 r. *ustanawiającej ramy dla planowania przestrzennego obszarów morskich*.

Obecnie jest przygotowywanych kilka szczegółowych projektów planów zagospodarowania przestrzennego różnych akwenów, w tym projekt planu zagospodarowania przestrzennego akwenów portu morskiego w Helu.

3. Wykazanie różnicy między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym (przewidywane skutki prawne wejścia aktu w życie)

Na polskich obszarach morskich obowiązuje przyjęty przez Radę Ministrów Plan zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej w skali 1: 200 000 (plan POM). Z tego względu, po wejściu w życie projektu planu HEL, nie zmienią się istotnie procedury dotyczące prowadzenia działań oraz realizacji przedsięwzięć w jego obszarze. Jedynie dla wewnętrznych wód portowych portu morskiego w Helu, które nie zostały objęte planem POM, zmienią się niektóre kompetencje organów wydających pozwolenia na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń, na podstawie art. 23 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (t. j. Dz. U. z 2020 poz. 2135 ze zmianami). Zarówno na obszarze planu HEL jak i poza jego granicami, nadal będą obowiązywały inne, odrębne przepisy dotyczące m.in. obszarów objętych formami ochrony przyrody lub formami ochrony zabytków, ustanowionych stref zamkniętych dla żeglugi i rybołówstwa, ogłoszonych jako strefy niebezpieczne dla żeglugi, ustanowionych stref bezpieczeństwa i innych.

Należy uznać, że plan HEL będzie istotnym źródłem informacji o rozmieszczeniu przestrzennym cech, zasobów i właściwości przestrzeni morskiej, udostępnionym dla wykorzystywania przez wszelkie podmioty publiczne, w tym samorządowe oraz istniejących i potencjalnych użytkowników obszarów morskich, także tych zamierzających inwestować na obszarach morskich.

4. Dotychczasowy przebieg prac planistycznych

Dotychczas zostały zrealizowane elementy procedury sporządzania projektu planu HEL:

- Na podstawie art. 37e. ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2135 ze zmianami) oraz na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2021 poz. 247), Dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do sporządzania projektu planu zagospodarowania przestrzennego akwenów portu morskiego w Helu. Ogłoszenie ukazało się w prasie ogólnopolskiej - Gazeta Wyborcza z dnia 23 stycznia 2020 roku, na tablicy ogłoszeń Urzędu Morskiego w Gdyni oraz w Biuletynie Informacji Publicznej strony internetowej Urzędu Morskiego w Gdyni. Termin składania wniosków do planu Dyrektor Urzędu Morskiego ustalił na dzień 27 marca 2020 r. W wyznaczonym terminie wpłynęły 8 pism zawierające uwagi i wnioski do projektu dokumentu.
- Na podstawie art. 37e. ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2135 ze zmianami), pismem znak INZ1.1.8100.5.1.2020.AC z dnia 27.01.2020 r., Dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni zawiadomił organy i instytucje właściwe do opiniowania i uzgadniania projektu planu o przystąpieniu do sporządzania projektu planu zagospodarowania przestrzennego akwenów portu morskiego w Helu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. W odpowiedzi na zawiadomienie wpłynęło 9 pism, zawierających uwagi i wnioski do projektu dokumentu.
- W odpowiedzi na zawiadomienie oraz ogłoszenie o przystąpieniu do sporządzania projektu planu zagospodarowania przestrzennego akwenów portu morskiego w Helu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko wpłynęło w sumie 17 pism zawierających wnioski (uwagi) do

projektu dokumentu. Wnioski zebrane w formie wykazu Dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni rozpatrzył i wyłożył do publicznego wglądu w dniu 29 czerwca 2020 r. na stronie internetowej Urzędu.

- Zgodnie z art. 37e ust 1 pkt 5 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2135 ze zmianami), na podstawie art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2021 poz. 247), Dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni wszczął procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku oraz Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu zagospodarowania przestrzennego akwenów portu morskiego w Helu.
- Do końca lipca 2020 r. zebrane zostały materiały planistyczne i została opracowana Charakterystyka uwarunkowań wraz z koncepcją kierunków zagospodarowania przestrzennego obszaru objętego planem. Pozyskane i zebrane zostały również dane źródłowe niezbędne do opracowania Prognozy.
- Opublikowano nagrania z prezentacją projektu planu HEL (wersja v.0) w ramach pierwszego krajowego spotkania konsultacyjnego, które w związku z pogarszającą się sytuacją epidemiologiczną w Polsce zostało odwołane. Materiały udostępniono w dniu 3 listopada 2020 r. na stronie internetowej Urzędu Morskiego w Gdyni.
- Wstępny projekt planu HEL oraz wstępna prognoza oddziaływania na środowisko – wersja v.0 – zostały opracowane na koniec listopada 2020 roku.

5. Ocena skutków regulacji

Odrębną częścią Uzasadnienia projektu planu zagospodarowania przestrzennego akwenów portu morskiego w Helu stanowi ocena skutków regulacji, zwana „OSR”, o którym mowa w § 24 Uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (t. j. M. P. z 2016 r. poz. 1006 z późn. zm.). Zgodnie z ww. paragrafem, OSR jest przygotowana przez organ wnioskujący przed rozpoczęciem prac nad opracowaniem projektu dokumentu rządowego, jako ocena przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych. Oceny dokonuje się zgodnie z wytycznymi w zakresie jej dokonywania, jeżeli zostały ustalone przez Radę Ministrów lub jej organ pomocniczy. Zakres dokonywania oceny ustala się w zależności od rodzaju dokumentu oraz przedmiotu i zasięgu oddziaływania projektowanych regulacji.